

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

ЄВРОПЕЙСЬКІ ЕКОНОМІЧНІ СТУДІЇ

(назва навчальної дисципліни)

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до практичних занять
з навчальної дисципліни
підготовки докторів філософії
зі спеціальності 242 "Туризм"
(шифрі назва спеціальності)

2016 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:
кафедрою туризму, протокол № 12 від 30.03.2016 р.

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Метою проведення практичних занять з навчальної дисципліни "Європейські економічні студії" є формування у здобувачів загальних та професійних компетентностей щодо особливостей інтеграційних процесів та інституційного вдосконалення Європейського Союзу в умовах європейської інтеграції України.

У ході практичних занять здобувач набуває професійних компетентностей та практичних навичок роботи з вирішення прикладних задач професійної діяльності.

Відповідно до програми навчальної дисципліни "Європейські економічні студії" на практичні заняття відводиться 20 год. навчального часу.

Практичні заняття з навчальної дисципліни "Європейські економічні студії" проводяться у аудиторіях Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця.

Під час практичної роботи здобувачі працюють з інформаційними та статистичними звітами міжнародних організацій та національних інституцій стратегічними документами розвитку ЕС, що приймаються на різних рівнях управління, аналізують ефективність їх реалізації. При підготовці до конкретного практичного заняття в межах виконання відповідного завдання (табл. 2.1) здобувачі формують звіти, презентації, аналітичні довідки, які відповідають зазначеним викладачем вимогам, та захищають завдання під час аудиторного заняття перед викладачем і аудиторією однокласників.

2. ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Завдання для практичних занять, які передбачені навчальним планом і програмою навчальної дисципліни для засвоєння теоретичних знань і практичних навичок, наведені в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Перелік тем та завдань для практичних занять

№ з/п	Назва теми	Компетентності, які забезпечуються	Програмні питання і завдання	Кількість годин	Необхідне ПЗ*	Література
Змістовий модуль I. Теоретико-методологічні основи функціонування інституційної системи Європейського Союзу						
1	Тема 1 Теоретичні концепції міжнародної економічної інтеграції	здатність до оцінки процесів поглиблення європейської інтеграції, розширення Європейського Союзу;	1 Еволюція теоретичних концепцій міжнародної економічної інтеграції. 2 Форми, стадії, механізми та наслідки міжнародної економічної інтеграції. 3 Економічна інтеграція в умовах глобалізації світового господарства. 4 Інтеграційні альянси сучасного світового господарства.	2		Основна: [2, 3, 5]. Додаткова: [10] Ошибка! Источник ссылки не найден.
2	Тема 2 Етапи і механізми європейської економічної інтеграції	здатність до оцінки процесів поглиблення європейської інтеграції, розширення Європейського Союзу;	1 Еволюція теорій європейського об'єднання. 2 Передумови і рушійні сили інтеграційних процесів у Західній Європі. Європейське об'єднання вугілля та сталі. 3 Римські договори: заснування СЕС і Євратому. 4 Перехідний період європейської інтеграції. Формування митного союзу.	2	доступ до мережі Інтернет	Основна: [3]. Додаткова: [9, 12 – 14]
3	Тема 3. Створення економічного і валютного союзу	здатність до оцінки процесів поглиблення європейської інтеграції, розширення Європейського Союзу;	1 Історичний досвід валютно-фінансової інтеграції країн Західної Європи 2 План Вернера (1969 р.). Європейська „валютна змія”. 3 Принципи створення і механізми функціонування Європейської валютної системи. 4 Передумови і етапи створення Європейського економічного та валютного союзу. 5 Європейська система центральних банків...	2		Основна: [4]. Додаткова: [8, 10, 15 – 16]
4	Тема 4. Спільні політики ЄС в різних секторах економіки	здатність до співпраці з установами та інституціями Європейського Союзу з метою просування вітчизняного підприємства на європейський	1 Спільна промислова та підприємницька політики. 2 Особливості спільних енергетичної та транспортної політик. 3 Спільна сільськогосподарська політика та причини особливої уваги спільноти до аграрного сектору.	2		Основна: [1]. Додаткова: [6, 8, 10]

№ з/п	Назва теми	Компетентності, які забезпечуються	Програмні питання і завдання	Кількість годин	Необхідне ПЗ*	Література
		ринок	4 Цілі, принципи та інструменти спільної торговельної політики ЄС. Система торговельних преференцій ЄС.			
5	Тема 5 Економіка країн-членів ЄС: рівень розвитку, спільні та специфічні проблеми	здатність до співпраці з установами та інституціями Європейського Союзу з метою просування вітчизняного підприємства на європейський ринок	1 Загальна характеристика економік держав, що входять у ЄС. 2 Роль країн-лідерів у міжнародному географічному поділі праці. 3 Основні переваги економік малих країн ЄС. 4 Економічно менш розвинені країни ЄС. „Багатошвидкісна” Європа. 5 Регіональний фактор в економічній політиці ЄС.	4		Основна: [2]. Додаткова: [9, 11]
Разом за змістовим модулем I				12		
Змістовий модуль II. Загальні принципи й визначальні риси політико-правової системи ЄС						
6	Тема 6. Порівняння економічних систем. Місце і роль ЄС у світовому господарстві	здатність до оцінки процесів поглиблення європейської інтеграції, розширення Європейського Союзу;	1 Класифікація економічних систем, принципи і критерії оцінювання та порівняння. 2 Порівняння економічних систем. 2.1 Сполучені Штати Америки. 2.2 Європейський Союз. 2.3 Японія. 2.4 Китай. 2.5 Росія. 2.6 Перехідні економіки. 3 Місце ЄС у світовому господарстві і вплив на міжнародні економічні процеси.	4		Основна: [2]. Додаткова: [10, 15 – 16]
7	Тема 7 Економічне співробітництво України з ЄС на сучасному етапі	здатність до використання переваг міжрегіонального співробітництва України та ЄС;	1 Основні форми економічного співробітництва України з Європейським Союзом. 2 Торговельна політика ЄС щодо України. 3 Еволюція співробітництва Україна – ЄС: від концепції партнерства до стратегії сусідства. 4 Україна в економічних концепціях сусідства Європейського Союзу.	4	доступ до мережі Інтернет	Основна: [1, 3, 5]. Додаткова: [15 – 16]
Разом за змістовим модулем II				8		
Разом за навчальною дисципліною				20		

*ПЗ – програмне забезпечення

3. ТИПОВИЙ ПРИКЛАД ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття № 7

"Державні і регіональні програми туристичної та супутніх галузей"

Завдання: розробити програму співробітництва певного підприємства з європейськими інституціями у м. Харкові / Харківській області (регіон – за вибором здобувача).

Мета заняття: дослідження конкурентоспроможності окремих підприємств, оцінки ефективності реалізації бізнес-планів.

Основні теоретичні відомості: законодавство ЄС з питань регіонального управління, повноваження державних органів влади та органів місцевого самоврядування.

Хід роботи.

1. Визначити нормативні обмеження щодо реалізації конкретних заходів, скоректувати перелік завдань.
2. Обрати ключових виконавців проекту та потенційних замовників і споживачів (коло зацікавлених осіб – stakeholders).
3. Здійснити оцінку фінансово-економічних показників діяльності суб'єктів господарювання у даному регіоні, визначити загальний стан розвитку локальних одиниць – ключових місць впровадження програми.
4. Провести класифікацію зацікавлених осіб та скласти групові профілі.
5. Розробити документацію проекту (резюме, план-графік заходів, організаційно-функціональну матрицю, дерево цілей, ресурсне забезпечення, карту місцевості із нанесеними даними), розрахувати ефективність виконання програми (у тому числі соціальну).

Очікуваний результат виконання завдання: фрагмент програми європейського співробітництва оформлена відповідно до офіційних вимог.

4. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Виконання кожного завдання для практичних занять оцінюється відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця (табл. 4.1).

Таблиця 4.1

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	

74 – 81	C	задовільно	не зараховано
64 – 73	D		
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно	
1 – 34	F		

Розподіл балів за виконання завдань до практичних занять у межах тем змістових модулів наведено в табл. 4.2.

Таблиця 4.2

Розподіл балів за завданнями та змістовними модулями

Завдання для практичних занять	Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2		Сума балів
	ЗПЗ1	ЗПЗ2	ЗПЗ3	ЗПЗ4	ЗПЗ5	ЗПЗ6	ЗПЗ7	
Максимальна кількість балів	2	2	2	2	4	2	4	20

ЗПЗ – завдання для практичних занять.

Оцінки за цією шкалою заносяться до відомостей обліку успішності здобувача та іншої академічної документації.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Болонський процес: перспективи і розвиток у контексті інтеграції України в європейський простір вищої освіти : монографія / за ред. В.М. Бебика – К. : МАУП, 2006. – 197 с.
2. Грицяк, І. А. Правова та інституційна основи Європейського Союзу : підручник / за заг. ред. М.Бойцуна, І. Грицяка, Я. Мудрого [та ін.] - Х. : Магістр, 2009. – 619 с.
3. Європейська та українська культура в нарисах : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів / за ред. І.З. Цехмістро, В.І. Штанько, В.С. Старовойт, В.М. Леонтєвої – К. : Центр навчальної літератури, 2003. – 319 с.
4. Метод. вказівки для викладача - тренера до модулів галузевої складової професійної програми підвищення кваліфікації з питань європейської інтеграції України (для держ. службовців V -VII категорії) [Текст], Ч. III / за заг. ред. А.В. Бураковської; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Ун-т Лондон метрополітен (Великобританія), Дніпропетр. регіон. ін-т держ. упр. [та ін.]. – К. : [Міленіум], 2009. – 412 с.
5. Мирошніченко, О. Базовий посібник з інтернаціоналізації бізнесу та виходу на ринки Європейського Союзу [Текст]. – [Б. м.] : [ФОП Клименко Ю.Я.], 2014. – 179 с.
6. Наукові доробки молоді - вирішенню проблем європейської інтеграції [Текст] : зб. наук. ст.: в 2 т. Т. 1/ О.В. Васюренко (гол. ред.), О.М. Тридід, Л.О. Українська [та ін.] - Х. : Континент, 2008. – 357 с.

7. Регечі, Д. Європейські дослідницькі мережі [Текст] : [брошура] / Девід Регечі, Максиміліан Фьодінгер. – К. : Європейський Союз, 2011. – 117 с.
- Україна на шляху до Європи / упоряд. В. Шкляр, А. Юричко - К. : Етнос, 2006. – 494 с.
8. Фонтен, П. Європа у 12 уроках [Текст]. – К. : Європейський Союз, 2011. – 63 с. – (іл.). – 978-92-79-19754-3.
9. Як працює Європейський Союз. Довідник інституцій ЄС [Текст]. – К. : Європейський Союз, 2011.

Додаткова

10. A healthy approach. Technology for personalised, preventative healthcare [Текст] : ICT Research The policy perspective. – Luxembourg : European Commission, 2010. – [24 p.]
11. Active Citizenship. For a better European Society [Текст]. – [S. 1.] : European Commission, 2012. – 68 p
12. Annual report 2014 on the European Union's development and external assistance policies and their implementation in 2013 [Текст] : staff working document: report from the Commission to the European Parliament and the Council. – Luxembourg : European Commission, 2014. – 221 p
13. Annual Report 2014 on the European Union's development and external assistance policies and their implementation in 2013 [Текст] : the report. – Luxembourg : European Commission, 2014. – 37 p
14. Annual Report. The European Ombudsman [Текст]. – Luxembourg : European Commission, 2009. – 93 p. – (il.; fotogr.). – The European Ombudsman. – 978-92-9212-181-5 ISSN 1680-3809. – Річний звіт. Європейський омбудсмен
15. Assuring safety in the food chain. A European research priority [Текст] : general information. – Luxembourg : European Commission, 2009. – 59 p.

Ресурси мережі Інтернет

16. Офіційний сайт Асоціації європейських прикордонних регіонів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.aebr.eu/en/index.php
17. Офіційний сайт Всесвітнього економічного форуму [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.wef.org
18. Офіційний сайт Всесвітньої ради з подорожей і туризму [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.wttc.org.
19. Офіційний сайт Європарламенту [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.europarl.eu.int/.
20. Офіційний сайт євростатистики [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.eurostat.eu.int/
21. Офіційний сайт Центрального європейського банку [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.ecb.int/